

Nuorten huumeekokeilut

Julkaistu 20.12.2005. Päivitetty 7.9.2009

Nuoruus ja erityisesti murrosikä ovat aikaa, johon kuuluu paljon muutoksia ja lisääntyviä vaatimuksia. Ennen kaikkea murrosiässä nuoren uteliaisuus itseä ja elämää kohtaan lisääntyy, samoin kuin uusien asioiden kokeilu ja testaaminen. Huumeiden kokeilu on yksi tämän aikakauden versio kokeilunhalusta ja erilaisten asioiden testaamisesta.

Mahdollinen huumeiden kokeilu- tai käyttövaihe on sekä nuorelle että perheelle haastava tilanne. Nuoret kuuntelevat kavereidensa tarinoita kokemuksista ja saattavat ajatella, että minunkin pitäisi uskaltaa kokeilla. Vanhemmat kokevat omat keinonsa vaikuttaa nuoreen hyvin rajalliseksi. Nuoren vanhemmat saattavat luulla ettei heillä ei ole tarvittavaa tietämystä huumeista tai tarpeeksi viihdykettä tarjota lapsilleen.

Usein nuorten kertomukset huumekokemuksistaan ovat liioiteltuja tarinoita, joilla on taipumus paisua joka kerta, kun tarina etenee seuraavalle kertojalle. Monet nuoret ovat pettyneet huumeekokeiluihin odottaessaan suurellista kokemusta. Ensimmäisen laimean kokemuksen jälkeen seuraavalta kokeilukerralta saatetaan odottaa entistäkin enemmän. Vanhemmat puolestaan hätääntyvät uuden ja mystisen huumeasian edessä. Vanhemmat voivat hyvin soveltaa omaa elämäkokemustaan muiden asioiden kokeilemisestä, vaikkapa palauttamalla mieleen minkälaista oli kokeilla alkoholia ensimmäistä kertaa. Aineen laadulla on yllättävän vähän merkitystä kokemukseen. Kyse on lähinnä niistä inhimillisistä tunteista, merkityksistä ja tarpeista, jotka pysyvät sukupolvesta toiseen trendien muuttuessa. Usein nuoret harmittelevat vanhempien puuttumista asiaan, mutta erityisen pettyneitä ovat ne nuoret, joiden kokeiluihin tai käyttöön ei ole puututtu.

Nuorten huumeiden kokeilu ei ole välttämättä merkki ongelmista kotona. Kokeilusta ei myöskään tarvitse jäädä heti riippuvaiseksi kyseiseen aineeseen. Uteliaisuus, jännityksen kaipuu tai kaveripiirin edesauttava vaikutus ovat usein riittäviä syitä huumeekokeilulle. Se, että edelleenkin vain pieni osa kokeilijoista tai satunnaiskäyttäjistä etenee tapa-, ongelma- tai riippuvuuskäyttäjäksi, kertoo kahdesta seikasta. Ensinnäkin, suuri osa kyllästyy melko nopeasti aineisiin, koska ne eivät ole missään vaiheessa vastanneet niihin kohdistuviin odotuksiin. Toiseksi, suurin osa nuorista vähentää tai lopettaa itse tai hyvin lyhyen ammatillisen keskustelutuen turvin. Sama pätee kaikenikäisten alkoholin käyttöön. Useimmat huomaavat omasta kokemuksestaan, että hyvät olotilat ovatkin itsessä, eikä niiden luomiseksi tarvita aineita.

Mikäli tilanne tuntuu liian hankalalta ratkottavaksi perheessä tai ystävän kanssa on olemassa ammattilaistahoja, joissa ongelmista voi puhua nimettömästi. Kyseisiä tahoja ovat esimerkiksi Nuorisoasiainkeskus, Nuorisoasema, koulukuraattori, terveydenhoitaja, psykologi tai oppilaanohjaaja. Asiat saattavat ratketa nopeastikin, kun koko perhe lähtee keskustelemaan johonkin edellä mainituista paikoista yhdessä. Vanhemmillekin on tarjolla monenlaista tukea. Monet tukimuodot ovat maksuttomia.

Viime vuosina julkisuudessa on keskusteltu usein hyvin tunnepitoisesti Suomea valtaavasta huumeongelmasta ja keskitytty kauhistelemaan vieroitusoireita. Oireisiinkin voi vaikuttaa itse: asennoituminen ja keskusteluapu auttavat aina. Itse asetettu tavoite tai löydetty ratkaisu ovat usein tehokkaampia mahdollisen muutoksen kannalta kuin ulkopuolelta annetut valmiit mallit tai ratkaisut.

Huumeiden kokeilu, käyttö tai käytön lopettaminen eivät itsessään tee ketään onnelliseksi. Elämää voi elää monella tavalla ja jokainen voi löytää oman tapansa olla onnellinen.

Suvi Wikström

Yritysvalmentaja, konsultti, terapeutti, työnohjaaja

link

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laheiset-ja-paihteiden-kaytto/nuorten-huumeekokeilut>